

Prášková, H. Základy odpovědnosti za správní delikty

Praha: C. H. Beck, 2013, 420 s.

Lenka Bursíková*

Nakladatelství C. H. Beck ve své edici právní instituty v první polovině letošního roku vydalo monografii docentky pražské právnické fakulty Heleny Práškové nesoucí označení *Základy odpovědnosti za správní delikty*. Autorka této publikace si vybrala jako předmět svého zkoumání, jak již název napovídá, problematiku odpovědnosti za správní delikty, tedy oblast, která představuje jeden ze základních pilířů správního práva trestního.

Práce je rozdělena do čtyř částí. Autorka se při jejich koncipování nechala inspirovat systematikou trestněprávních publikací věnujících se základům trestněprávní odpovědnosti. Tento přístup lze jen kvitovat – vedl totiž k přehlednosti a logičnosti stavby celého textu, v němž není problém se orientovat.

Jádro celé práce, které tvoří poslední část – tedy pojednání o základech odpovědnosti za správní delikty, předchází tři vstupní pasáže. Zmínit lze i obecný úvod začleněný před samotný text práce, přinášející širší souvislosti legislativních snah a tendencí posledních let, které v mnohém ovlivňují současnou podobu správního trestání.

První část publikace, nazvaná Úvod do odpovědnosti za správní delikty, se v pěti kapitolách postupně věnuje terminologickému aparátu používanému v monografii, definování správní odpovědnosti jako specifického druhu (veřejno-právní) odpovědnosti a správnímu trestání jako součásti realizace veřejné správy. Čtvrtá a pátá kapitola první části se pak zaměřují na téma principů správního trestání, a to jak v rovině obecného výkladu, tak podrobného pojednání o jednotlivých základních principech. Jedná se o skvěle zpracovanou kapitolu, která přináší ucelený pohled na téma ve správním trestání zásadní a která poskytuje nejen obecná teoretická východiska, ale i příklady konkrétních praktických dopadů nutnosti aplikace těchto principů v řízení o správních deliktech.

V následující části se autorka zabývá prameny správního práva trestního. Nejedná se však o prostý výčet úpravy, jež je nutno brát v úvahu v rámci správního práva trestního. Publi-

kace v této části přináší komplexní náhled na aplikovatelnost příslušných předpisů. Vyzdvihnout je nutno zejména druhou kapitolu této části, věnující se působnosti zákonů upravujících správní delikty. Autorka postupně probírá otázky časové, místní a osobní působnosti norem, a to ze všech myslitelných úhlů pohledu. V kontextu správního práva trestního opomíjenou problematiku lze nalézt ve třetí kapitole druhé části. Ta naráží na otázku europeizace správního práva trestního, a to s ohledem na působení Rady Evropy, Evropské unie a ukládací sankcí jejími orgány.

V třetí části monografie autorka přináší přehled členění správních deliktů a jejich stručnou charakteristiku. Nezbytnost zařazení této části vyplývá z faktu, který ostatně zdůrazňuje v jejím úvodu i sama autorka, že v našem právním řádu není správní delikt legálně definován, nejde o jednotnou kategorii, naopak tento pojem zahrnuje protiprávní jednání různého druhu, s rozdílnými subjekty, s různými podmínkami odpovědnosti, s různými typy sankcí, které lze za jeho spáchání uložit¹. V druhé polovině třetí části nacházíme pojednání o vztahu jednotlivých druhů správních deliktů (zejména z hlediska uplatnění zásady *ne bis in idem*) a vztahu správního a soudního trestání (resp. správních deliktů a trestných činů). Právě tato část představuje skvělé mezioborové překlenutí a je důvodem, pro který by měla recenzovaná publikace upoutat pozornost též trestních právníků.

Poslední, čtvrtá část, pak reprezentuje samotné jádro publikace. Jednotlivé otázky související s odpovědností za správní delikty jsou zde rozebrány v deseti kapitolách. Jak již bylo řečeno výše, tato část svou systematikou vychází z učebnic trestního práva. Proto autorka postupně rozebírá samotný pojem správního deliktu a jeho znaky (zde je nutno vyzdvihnout neobyčejně zdařilé pojednání o společenské škodlivosti činu) a správní delikty trvajících, hromadné a pokračování ve správním deliktu. Následují kapitoly věnující se objektu, objektivní stránce, subjektu a subjektivní stránce správního deliktu. Poslední čtyři kapitoly čtvrté části se zabývají účastenstvím, okolnostmi vylučujícími protiprávnost, souběhem správních deliktů a zánikem odpovědnosti za správní delikty.

* Mgr. Ing. Lenka Bursíková, doktorandka, Katedra správní vědy a správního práva, Právnická fakulta Masarykovy univerzity, Brno.

¹ Recenzovaná publikace, s. 141.

Nepochybný přínos této části (a ostatně i publikace jako celku) spočívá ve skutečnosti, že mnoho z otázek zde uvedených dosud nebylo v praxi řešeno. Autorka se proto mohla opřít pouze o přiměřené analogické použití trestněprávní doktríny a přináší tak ve vztahu k probírané problematice originální závěry.

Publikace vzhledem ke svému obsahu nese skromné označení *základy*. Nejde však o dílo, které by se tématu odpovědnosti za správní delikty věnovala pouze v základních otáz-

kách, či povrchním způsobem. Jedná se o monografii mapující komplexně problematiku odpovědnosti v oblasti správního trestání a je tak dílem, které na českém trhu právnícké literatury dlouho chybělo. Věnuje se otázkám praxí a judikaturou dosud neřešeným a stane se jistě publikací, o kterou se budou opírat právní závěry správních orgánů, teoretiků, ale též správních soudů. Lze proto uzavřít, že se jedná o monografii, která by zcela zaslouženě měla nalézt místo v knihovničce nejen správních právníků.